

JAK NAPISAĆ RECENZJĘ KRYTYCZNĄ?

Recenzja powinna mieć 4-6 stron, czcionka Times New Roman 12 punktów, odstęp 1.5, strony numerowane. W lewym górnym rogu imię i nazwisko studenta, rok studiów, grupa. Poniżej dokładny (pełny) opis bibliograficzny recenzowanej książki (imię i nazwisko autora, pełny tytuł, ewentualnie imię i nazwisko tłumacza, miejsce wydania, wydawnictwo, rok wydania, ilość stron). np.:

Marek Hendrykowski, *Film jako źródło historyczne*. Poznań: Ars Nova, 2000, ss. 270.

Proszę ograniczać cytaty. Jeżeli znajdują się w takście, a mają ponad 3 zdania, proszę je wyodrębnić osobnym paragrafem (z wcięciem) i mniejszą czcionką (10 punktów). Proszę pamiętać o przypisach (na dole strony).

„Instrukcje”

1. Kim jest autor? Czy jest profesjonalnym historykiem, dziennikarzem, pisarzem itd.? Na jakich uczelniach studiował, zdobywał stopnie naukowe, pracował? Pod czym kierunkiem? Czy jest członkiem jakiejś szkoły historycznej, grupy profesjonalnej, redaktorem pisma specjalistycznego? W jakich pismach naukowych publikuje? [By zdobyć informacje biograficzne o autorze, można zwrócić uwagę na okładkę książki, gdzie czasami jest notatka o autorze, przeczytać wprowadzenie napisane przez innego autora lub samego autora recenzowanej książki, zwrócić uwagę na podziękowania. Przydatne mogą się okazać słowniki biograficzne i encyklopedie (np. *Słownik historyków polskich*, *Global Encyclopedia of Historical Writing* itd.)]

2. Czego ogólnie dotyczy książka? Jaki był cel jej napisania? Dla kogo jest przeznaczona? Czy jest to książka naukowa czy popularna? Jaka jest jej główna teza. Czego dotyczy książka? (Proszę pamiętać, że recenzja krytyczna to nie streszczenie książki! Proszę ograniczyć się do dwóch-trzech paragrafów w skrócie przedstawiających zawartość książki.) Zwróć uwagę na przedmowę i rozdział wprowadzający - jakie są deklaracje autora? Omów strukturę książki (podział na części, rozdziały, itd.)

3. Krytyka to nie sąd albo wyrażanie własnych opinii w stylu „podoba, albo nie podoba mi się”. Wszelkie uwagi krytyczne muszą mieć merytoryczne uzasadnienie. Można odwołać się do autorytetów, którzy mają inne od autora poglądy na dany temat, albo wspierają jego poglądy.

4. O ile to możliwe wskaż, jak książka została przyjęta przez innych historyków. Czy istnieją jej recenzje opublikowane w kraju lub zagranicą? Jeżeli tak, to zapoznaj się z nimi, wskaż kto jest ich autorem, gdzie zostały opublikowane, czy są to recenzje krytyczne, czy omawiające? Jeżeli krytyczne, to jakie argumenty polemiczne zawierają? Streść je i odnieś się do nich. Porównaj stanowiska recenzentów wobec najważniejszych kwestii.

5. Aby ocenić recenzowaną pracę zwróć uwagę na:

- zawartość merytoryczna – jakie cele postawił przed sobą autor tekstu, czy były one sensowne i realistyczne, czy sądy są logicznie ze sobą powiązane, czy tezy

w niej zawarte są zgodne z innymi koncepcjami traktującymi o tym samym zjawisku, czy autor prawidłowo odczytuje rozmaite koncepcje, czy jego tezy są odkrywcze i otwierają nowe pole poszukiwań czy też powielają w nowej formie stare schematy itp.

- struktura formalna – czy poszczególne części pracy są ze sobą logicznie powiązane, czy zawartość poszczególnych części pracy jest uzasadniona celem pracy, czy autor w ogóle realizuje cel pracy, itp.
- metodologia pracy – zanalizuj, w jaki sposób autor dochodzi do wniosków, tzn. jakie są sposoby osiągnięcia przez niego wiedzy naukowej. Czy według Ciebie, autor osiągnął deklarowane cele i udowodnił tezę? Jakich użył argumentów, by ją udowodnić? Czy nie popełni podstawowych błędów wnioskowania i budowania argumentacji? (Zob.: Heinz Lemmermann, *Komunikacja werbalna. Sztuka dyskusowania* – dostępne w czytelni IH UAM.) Jakie wykorzystuje źródła: dokumenty, wspomnienia, prasa, wywiady, źródła ikonograficzne itd. – oceń ich przydatność, wartość oraz umiejętność ich analizy i interpretacji.
- sposób prowadzenia narracji – czyli styl literacki tekstu (czy autor pisze zrozumiale; czy dobrze się ją czyta?);

W zakończeniu i podsumowaniu wskaż jakie są mocne i słabe strony recenzowanej książki. Oceń przydatność zawartej w niej bibliografii. Czy poleciłbyś/łabyś ją innym (historykom, studentom)?